

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2011-11-09

Ert dnr
Fi2011/2588/S3

Vårt dnr
2011/189

Remiss av Månadsuppgiftsutredningens betänkande ”Månadsuppgifter- snabbt och enkelt (SOU 2011:40)”

Näringslivets Regelrådet (NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Utredningens arbetsformer

I utredningens direktiv anges att utredaren ska vad gäller redovisning av förslagets konsekvenser för företagen samråda med Näringslivets Regelrådet. NNR kallades till ett möte i oktober 2010 (då utredningen fortfarande befann sig i ett inledande skede) och fick ge sin syn på vad som var viktigt när det gällde att beskriva konsekvenserna av ett framtida förslag. Inga konkreta förslag eller överväganden fanns vid denna tidpunkt och inte heller några kostnadsberäkningar eller utvecklade resonemang kring detta. Mötet var det enda som utredningen hade med NNR och vi har därmed inte haft möjlighet att ge synpunkter och ställningstaganden på konsekvensutredningen samt de förslag som föregick den. NNR menar därför att utredningen åsidosatt sina skyldigheter enligt utredningsdirektiven då något samråd inte kan anses ha ägt rum med NNR.

Allmänna principer och ställningstaganden

Enligt NNRs uppfattning är det rimligt att näringslivet förser myndigheter med uppgifter när det behövs för att hantera väsentliga samhällsfunktioner såsom exempelvis skydd av människors liv och hälsa, skydd av privat egendom samt skydd av djur och natur. Detta förutsätter dock att uppgifterna har en tydlig koppling till företagets egen verksamhet och är en förutsättning för att samhällsfunktioner ska fungera enligt gällande lagar och regler, eller om det krävs för att undvika att det uppstår en snedvridning av olika marknader. Uppgiftslämnandet ska alltid vara måttfullt och stå i rimlig relation till syftet med insamlingen samt utgå ifrån den information företagen har inom ramen för sin ekonomiska redovisning. Vidare ska det så långt som möjligt baseras på frivillighet och uppgifterna ska i första hand eftersökas hos andra informationskällor innan företagen approachas.

Utredningens syfte, och därmed de förslag som följer av den, är i första hand att ge myndigheterna bättre kontrollmöjligheter och minska felaktiga betalningar (betala ut rätt inkomstrelaterade ersättningar) knutna till välfärdssystemen. Företagen är alltså inte det primära ”problemet” som avses lösas, men används som ”problemlösare” genom att anmodas lämna mer ingående och frekventa uppgifter om bl a inkomst och skatt för sina anställda. För att kunna motivera ett införande av ett sådant förslag, som i princip innebär att företagen är en

del i en myndighetsadministration utan ersättning, krävs att alla typer av företag och företagsstorlekar tjänar på detta genom att deras totala kostnader minskar eller blir oförändrade. NNR anser inte att utredningen kunnat styrka detta då det bl a föreligger osäkerheter om vilka kostnader förslaget får för olika företagstyper/storlekar, vilket redogörs för nedan. Konsekvensutredningen innehåller inte heller en beskrivning av vilka alternativa lösningar som utredningen övervägt, vilket är ett krav enligt förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Det gör det därmed svårt att bedöma om det förslag som utredningen presenterat är det mest optimala. NNR avstyrker därmed förslaget enligt nu gällande utformning.

Förslaget som sådant bör också vara teknikneutralt, dvs företagen bör inte påtvingas särskilda system eller leveranssätt, och istället anpassas till deras befintliga förutsättningar. Vidare är tiden fram till ett eventuellt ikraftträdande alldeles för kort för att företagen ska hinna anpassa sig. Denna tid bör vara minst två år.

Utredningens förslag

Utredningen beräknar att företagen som kollektiv sparar ca 46 mkr på dess förslag. Besparingarna är främst relaterade till antaganden om färre uppgifter kring skattedeklarationen, borttaget förhöjt skatteavdrag samt minskat uppgiftslämnande till andra myndigheter såsom försäkringskassan, SCB, arbetslöshetskassorna och kommunernas socialtjänster liksom pensions- och försäkringsbolag. Det kostnader som förslaget skapar härleds uteslutande till den ökade frekvensen inlämnade uppgifter samt ökningen av antalet uppgifter som sådana. NNR menar att utredningen i dessa delar inte tillräckligt belyst hur kostnaderna fördelar sig mellan olika typer av företag samt hur och om de besparingar som redogörs för faktiskt faller ut.

Mikroföretagen (en till tio anställda) utgör enligt utredningens beräkningar 84 procent av samtliga arbetsgivare (ca 186 000 st) och svarar för 18 procent av kontrolluppgifterna. Företag med 11 till 20 anställda och företag med 21 anställda eller fler är ca 18 000 st vardera. De sistnämnda står för knappt tre fjärdedelar av kontrolluppgifterna. Utredningen uppskattar att ca 100 000 av de små företagen, vilka utgör 45 procent av alla ovannämnda företag, idag saknar ett IT-baserat lönesystem. Det innebär att dessa kommer att behöva använda skatteverkets e-tjänst eller investera i ett IT-baserat lönesystem.

Genom att använda e-tjänsten kommer företagen ändå att manuellt få registrera in de uppgifter per individ och månad som skatteverket och försäkringskassan kommer att kräva. Skillnaderna för dessa jämfört med idag blir därmed obefintlig, givet allt annat lika. Till det ska då läggas registrering varje månad per individ samt uppgifter om sjuklön och kompletterande ersättning i samband med sjukdom och föräldraledighet. Viktigt att påpeka i detta sammanhang är att dessa uppgifter inte i dag finns samlade och enkelt tillgängliga i småföretag utan löneadministrativa system. Vidare kommer hanteringen av tid- och semesterrapporteringen, som ofta är fördröjd, avsevärt att försvåras vid ett krav på tidsprecision vid varje månadsrapportering. Kostnaderna för att investera i ett IT-system eller köpa/utvidga en sådan tjänst anges inte närmare i utredningen. Sammantaget kan sägas att de små företagen får ta en större del av förslagets kostnader bl a eftersom de inte som kan hämta in de effektiviseringsvinster som kan göras i de stora (och relativt sett få) företagen med IT-system.

De övriga besparingar som utredningen anger, främst genom övrig uppgiftslämning och slopandet av förhöjt frivilligt skatteavdrag, kan ifrågasättas ur ett småföretagsperspektiv samt huruvida det är sannolikt att de blir realiserade i närtid. Frågan är likt ovan om avskaffandet av det frivilliga förhöjda skatteavdraget träffar majoriteten av företagen, d v s de små. Utredningen redogör inte närmare för det, men det skulle ändå kunna antas att anställda med sådana inkomster som gör att ett förhöjt skatteavdrag är nödvändigt återfinns bland de större företagen i större utsträckning än bland de mindre.

Utredningen gör bedömningen att det finns en potential att minska företagens kostnader genom att andra myndigheter får tillgång till de nya individbaserade uppgifterna som utredningen föreslår. NNR delar bedömningen så till vida att det kan finnas en besparingspotential. Det är dock högst osäkert enligt NNR i vilken grad övriga myndigheter såsom SCB, Försäkringskassorna och A-kassorna kommer att dra ner på sina förfrågningar och uppgiftsinhämtande. Det kommer med största sannolikhet inte att ske i samband med att det tänkta förslaget träder ikraft. Hur de ev. kostnadsminskningarna kommer att fördela sig mellan olika typer av företag framgår inte heller. Risken finns sålunda att besparingarna endast träffar ett fåtal. Vidare bygger storleken på kostnadsbesparingarna delvis på antagande om att dessa skulle vara lika stora som myndigheternas kostnader. NNR menar att detta måste underbyggas bättre.

NNR anser sammantaget att det inte är möjligt att bedöma vilka kostnader och effekter förslaget kommer att få utifrån de uppgifter som utredningen anger. Det finns som ovan angivits faktorer som gör att de administrativa kostnaderna för mindre företag kan antas öka, vilket inte kan anses vara acceptabelt mot bakgrund av syftet med utredningens förslag och vilka problem förslagen är tänkta att lösa. Detta måste därför utredas närmare innan något beslut fattas i frågan.

I länder som exempelvis Danmark och Nederländerna uppstod stora initiala problem vid införandet av liknande system. NNR menar att Sverige borde ta lärdom av detta för att undvika samma misstag. Bl a bör övergångstiden förlängas så att företagen hinner förbereda sig. Vidare bör regeringen i ett första skede överväga att begränsa vilka typer av uppgifter som ska lämnas in och för vilka myndigheters ändamål.

Med vänliga hälsningar

NÄRINGSLIVET REGELNÄMND

Andrea Femrell